

TIDSSKRIFT FOR

BIAVL

BERETNING FRA APIMONDIA

LÆS SIDE 333

INDHOLD

- 327** Biavlskonferencen 2018
- 328** Orientering
- 330** Månedens arbejde
- 333** Beretning fra Apimondia kongressen
- 338** Nye metoder, nye udfordringer
- 341** Pyrroli...hva' for en
- 345** Globale rester
- 347** Annoncer
- 353** Møder & generalforsamlinger
- 355** Kursus for yngre biavlere

Indsat: Danmarks Biavlerforening
– for styrke og faglighed i biavl

Foto: Lars Fischer & Zofuz Knudsen

**BERETNING FRA
APIMONDIA KONGRESSEN**
LÆS SIDE 333

Foto: Colourbox

NYE METODER, NYE UDFORDRINGER
LÆS SIDE 338

Danmarks Biavlerforening
Nummer 11/2017 – 151. årgang
Oplag 6300
Layout og tryk Jørn Thomsen Elbo A/S

Udgivet af Danmarks Biavlerforening
Fulbyvej 15 · 4180 Sorø
dansk@biavl.dk · www.biavl.dk

Telefontid Mandag - torsdag kl. 9 - 14
Tlf. 57 86 54 70

**Deadlines for indsendelse af
foreningsmeddelelser og annoncer, som ønskes bragt i:**
December senest torsdag den 23. november
Januar senest onsdag den 27. december
Februar senest torsdag den 25. januar

Foreningsmeddelelser indtastes i kalenderen på
www.biavl.dk/medlemmer/arrangementer2
Annoncer bedes sendt til Rolf Tulstrup Theuerkauf på rt@biavl.dk

Tidsskrift for Biavl udkommer:
December Omdeles den 18. december
Januar Omdeles omkring den 20. januar
Februar Omdeles omkring den 20. februar

BIAVLSKONFERENCEN 2018

WEEKENDEN DEN 3.-4. MARTS I "HUSET" VED MIDDELFART

Dansk Biavlskonference er stedet hvor alle medlemmer af Danmarks Biavlerforening kan mødes og opleve en lang række faglige foredrag og workshops. På konferencen vil der også være udstillinger af bimatériel og meget andet spændende. Samtidig vil der blive rig mulighed for at møde andre biavlere for at udveksle erfaringer og snakke om hvad der ellers rører

sig. Du kan tilmelde dig hele arrangementet eller blot de dele der interesserer dig.

Vi har i år valgt lørdag, at køre to sale med sideløbende foredrag, som der vil være mulighed for at skifte mellem. Det foreløbige program ser ud som følger. Vi har stadig et par aftaler der skal på plads, så se www.biavl.dk for det opdaterede program.

Lørdag den 3. marts

Formiddag (10.00-12.00)

Sal 1	Sal 2
Min biavl og bestøvning ved erhvervsbiavler Peter Lundager	Hvordan aktivering og slukning af gener styrer biernes immunitet ved Per Kryger , Aarhus Universitet
Vokskvalitet og vokssituationen i Danmark ved erhvervsbiavler og vokssmelter Poul Bach Sørensen	Resultater fra det store svenske screeningsprogram for bisygdomme ved Eva Forsgren fra universitetet i Uppsala, Sverige

Eftermiddag (13.00-18.00)

Sal 1	Sal 2
Mit slyngerum, honningbehandling og markedsføring ved Klaus Hviid Petersen	Honningens gode egenskaber ved Renate Frank , tysk ernæringssekspert som har skrevet flere bøger om honning
Paneldiskussion om emnet "Er dansk honning for billig?"	Forsvarsstoffer mod insekter i kløverblomster ved Annette Bruun Jensen , Københavns Universitet
Markedsføring af biernes produkter ved Rune Havgaard Sørensen , DBF	Varroabekæmpelse i Nordtyskland ved Guido Eich , tysk biavlserådsgiver
Fremmedstoffer i honning ved Rolf Theuerkauf , DBF	Indret haven til travle bier og din egen travle familie ved havekonsulent Laila Sølager
DBFs konsulenter fortæller om foreningens projekter	

Aften (19.30-21.00)

Den kendte kok og forfatter, Claus Holm, som også har lanceret en serie køkkenudstyr, holder et inspirerende og underholdende foredrag.

Søndag den 4. marts Vælg mellem følgende ½-dags workshops:

Formiddag (9.30-12.00)

- **Genetik, renavl og eksport af dronninger.** Afholdes af dronningeavlforeningen, men er åben for alle deltagere i Dansk Biavlskonference.
- **Økologisk biavl.** Preben Kristiansen og Lotta Fabricius fortæller om forholdene for økologisk biavlere i Sverige. Herudover vil der være en diskussion af de danske regler og dokumentationskrav.
- *Emne endnu ikke på plads*

Eftermiddag (13.00-15.30)

- **Det elektroniske stadekort.** Flemming Vejsnæs og Ole Kilpinen demonstrerer og fortæller om nye muligheder med foreningens elektroniske stadekort.
- **Mjødbrygning.** Søren Lyshøj der sidste år udgav bogen Mjød, verdens ældste vin, afholder en praktisk workshop om mjødbrygningens kunst.
- **Produktion af småfamilier.** Poul Bach Sørensen demonstrerer og fortæller om vigtigheden af at lave småfamilier.

Se mere på www.biavl.dk/om-foreningen/arrangementer/biavlskonferencen og i Tidsskrift for Biavl 12/2017. Tilmelding fra 1. december på www.bishoppen.dk. Der tages forbehold for programændringer og trykfejl.

Knud Graaskov
Formand
Danmarks Biavlerforening
Enghaven 33, 4000 Roskilde
E-mail: dbf-formand@biavl.dk
Telefon: 26 84 31 43

Rune Havgaard Sørensen
Sekretariatsleder
E-mail: rhs@biavl.dk
Telefon: 57 86 54 69

Ansvar: Administrativ ledelse,
økonomi og foreningsrådgivning
Tilknyttet: Bestyrelse, Økonomi-
udvalg og Markedsføringsudvalg

Sally B. Malmroes
Kontorfunktionær
E-mail: sbm@biavl.dk
Telefon: 57 86 54 72
Ansvar: Salgsafdeling, medlems-
administration og kalender

Rolf T. Theuerkauf
Ansvarsh. redaktør og konsulent,
Agronom
E-mail: rt@biavl.dk
Telefon: 57 86 54 68
Ansvar: Kommunikation, lovgivning,
rådgivning.

Ole Kilpinen
Konsulent, Biolog
E-mail: olek@biavl.dk
Telefon: 57 86 54 67
Ansvar: Anvendt forskning og
rådgivning
Tilknyttet: Uddannelsesudvalg

Flemming Vejsnæs
Konsulent, Biolog
E-mail: fv@biavl.dk
Telefon: 57 86 54 73
Ansvar: Anvendt forskning og
rådgivning
Tilknyttet: Fagligt udvalg

Danmarks Biavlerforening
Fulbyvej 15 • 4180 Sorø
E-mail: dansk@biavl.dk
www.biavl.dk

Telefon: 57 86 54 70
(hovednummer)
Telefontid: mandag - torsdag kl. 9-14

ORIENTERING

International Food Contest

Danmarks Biavlerforening har igen i år været repræsenteret ved fødevaremesse International Food Contest i Messecenter Herning. Messen løb af stablen 3.-5. oktober, og blev besøgt af rigtig mange fra fødevarebranchen, restaurationsbranchen og detailhandlen. Det er derfor et spændende sted, at synliggøre dansk honning.

Da bedømmelsen af honninger i 2016 ikke forløb tilfredsstillende fra arrangørernes side, og da situationen ikke på forhånd vurderedes at være forbedret til i år, blev der ikke gennemført honningbedømmelser. Der var dog god interesse for standen, hvor der blev udstillet og uddelt smagsprøver af honning.

Der skal lyde en stor tak til Herning og Omegns Biavlerforening der varetog en stor del af arbejdet med standen.

Kontingent 2018

Som medlem af Danmarks Biavlerforening har du ved udgangen af oktober modtaget den årlige opkrævning af medlemskontingent. Husk at betale rettidigt, så undgår du afbrydelser i leveringen af Tidsskrift for Biavl. Alle medlemmer opfordres til at tilmelde sig betalingservice, hvilket gør arbejdet nemmere for dig selv og for os. Bemærk at det for fjerde år i træk, er lykkedes at fastholde den hidtidige kontingentsats til Danmarks Biavlerforening uden stigninger.

Bestyrelsesmøde 25. oktober

Bestyrelsen afholdt torsdag den 25. oktober bestyrelsesmøde. Mødet var ikke et fysisk møde, men et møde over internettet, da det både sparer tid og udgifter til transport. På mødet konstaterede bestyrelsen status på foreningens drift, med gennemgang af kvartalsrapport for 3. kvartal. Heraf fremgår det, at foreningens medlemstal heldigvis fortsat stiger, men dog ikke i samme omfang som tidligere. Bestyrelsen har derfor igangsat flere initiativer, der blandt andet blev behandlet på formandsmødet. Herudover fulgte bestyrelsen op på foreningens årsplan, hvor det kunne konstateres, at der er meget aktivitet i foreningens udvalg.

Bestyrelsen evaluerede processen omkring budet på verdenskongressen Apimondia 2021. Selvom det ikke lykkedes at vinde værtskabet, fandt bestyrelsen at det har været en god proces. Men forberedelserne måtte gerne være startet tidligere, og en større grad af ekstern støtte havde været en fordel. Bestyrelsen besluttede at Danmarks

Biavlerforening vil gribe de muligheder, som byder sig på baggrund af indsatsen, herunder muligheder for andre internationale arrangementer i de kommende år. Der vil blive arbejdet for at skabe synlighed omkring dansk biavl igen ved Apimondia-kongressen i 2019, og foreløbigt er planen at byde ind – evt. som et fælles skandinavisk bud – med henblik på værtskab i 2025.

Som det kan læses i dette tidsskrift, har nye analyser vist forekomst af stoffet clopyralid i dansk honning. På baggrund af dette, har der været afholdt en lang række møder med myndigheder, Landbrug & Fødevarer, SEGES og DOW Agrosience. Dette har ført til, at der foreligger et udkast til handlingsplan, der skal eliminere problemet. Bestyrelsen tog handlingsplanen til efterretning, og pointerede vigtigheden i, at der etableres forskning omkring problemet.

Formandsmøde

Lørdag den 4. november afholdt Danmarks Biavlerforening det årlige formandsmøde. Ved mødet deltog 90 personer, der alle var formænd eller bestyrelsesmedlemmer i lokalforeningerne. Mødet har til formål at drøfte relevante emner med lokalforeningerne, og bestyrelsen orienterede kort om det igangværende arbejde.

Et gennemgående tema for mødet var udvikling af det lokale foreningsarbejde. Således blev der fortalt om forskellige instruktørkurser, der afholdes i forbindelse med den nye uddannelsesplan i løbet af foråret. Dette har til hensigt at opdatere og øge antallet af begynderkurser, samt at skabe tilbud om kurser til erfarne biavlere inden for bl.a. dronningeproduktion, honningbehandling og sensorik. Endelig er der sket en udvikling af kurser for bestyrelserne i lokalforeningerne, så flere foreninger kan få gavn af disse. Om eftermiddagen blev to moduler af bestyrelseskurset gennemført, således at formandsmødets deltagere fik en smagsprøve på, hvad man som bestyrelsesmedlem kan lære på bestyrelseskurserne.

Kurser for lokale bestyrelsesmedlemmer

Lokalforeninger under Danmarks Biavlerforening kan gøre brug af muligheden for lokalt kursus for bestyrelsesmedlemmer. Kurserne gennemføres af udviklingskonsulent Ejlf Larsen, der har mange års erfaring med uddannelse og rådgivning af foreningsbestyrelser. Ejlf er biavler og aktiv i en lokal biavlerforening.

Kurset afvikles som et hel-dagskursus fra kl. 9.00 til 17.00 og beskæftiger sig bl.a. med:

- bestyrelsens målsætninger og handlingsplaner
- bestyrelsens fælles værdier

- bestyrelsens rettigheder og pligter
 - bestyrelsesansvar ud fra vedtægterne og landets love.
- Som et nyt tiltag kan lokale bestyrelser under Danmarks Biavlerforening gratis tilmelde sig kurset en af følgende dage: Den 20. januar i Nordjylland; den 27. januar på Fyn; den 26. maj i Sydjylland og den 2. juni på Sjælland. Der er plads til tre bestyrelser på hvert kursus, og tilmelding er efter princippet "først til mølle". Vi hører også gerne, hvis nogen vil lægge lokaler til et af kurserne.

Ønsker lokalforeningen i stedet at afholde sit eget kursus er prisen 2000,- kr. inkl. kørsel.

For tilmelding af bestyrelse til et af ovenstående gratis kurser, eller for bestilling af eget kursus kontaktes Ejlf Larsen på tlf.: 23 60 70 64 eller på ejlif@mohairstrik.dk

Møder om økologisk biavl

Danmarks Biavlerforening afholder i december to møder om økologisk biavl. På møderne vil Landbrugsstyrelsen, som administrerer ordningen, orientere om regler, ansøgnings- og kontrol-proceduren. Jakobsen A/S vil fortælle om deres interesse for dansk økologisk honning og Danmarks Biavlerforening vil fortælle om, hvordan vi ser mulighederne og hvad vi kan tilbyde af hjælp til interesserede biavlere. Endelig vil der være en lokal biavler, der har været gennem proceduren, som vil fortælle om hvordan han har oplevet i forløbet. Herudover vil der naturligvis være rig lejlighed for spørgsmål. Der vil blive budt på lidt let spisning. Tilmeldingsfristen er 25. november til dansk@biavl.dk.

Møderne afholdes på følgende datoer:

- Tirsdag den 5. december kl. 17.30-21.30
Sted: Bramdrupdamhallerne, Bramdrupskovvej 110, 6000 Kolding
- Onsdag den 6. december kl. 17.30-21.30
Sted: Danmarks Biavlerforening, Fulbyvej 15, 4180 Sorø

Danmarks Biavlerforening

- for styrke og faglighed i dansk biavl

Som medlem af Danmarks Biavlerforening får du en lang række fordele og services, og du er med til at sikre foreningens arbejde for biavlen i Danmark. Da det er vigtigt, at du ved, hvad du får ud af dit medlemskab, udgiver vi med dette nummer af tidsskriftet en folder, der beskriver medlemsfordele og foreningens arbejde. Kender du en biavler, der endnu ikke er medlem af foreningen, kan du videregive folderen med en opfordring til at blive en del af fællesskabet.

PÅ BESØG I SKOLEBIGÅRDEN

AF NICOLAJ WIUM
information@hyldehuset.dk
www.hyldehuset.dk

Hen over året har der været mange besøg i skolebigården, både inviterede og uinviterede. De sidstnævnte havde været inde og kigge i staderne samt skrive i vore log-bøger. Fred være med dem. Alle de andre har inviteret sig selv med en telefonopringning til en fra bestyrelsen. Det har især været de mindre klasser fra de omkringliggende skoler, som har været interesserede i at besøge skolebigården. Fra Lilleskolen i Helsingør har vi haft besøg af en 1. klasse, fra Rudolf Steiner Skolen i Kvistgård har vi haft besøg af en 3. klasse, fra Nordvest skolen i Helsingør besøg af en 7. klasse og så har spejderne været forbi også.

Generelt kan det siges, at eleverne fra de små klasser opfører sig godt. I 7. klassen fra Nordvest skolen var det kun halvdelen, der ville ud og se bierne. Her til sidst havde jeg besøg af nogle 7. classes elever fra Gilleleje. De kom i koldt, silende regnvejr og der var ingen bier ude. De tre elever havde kameraer og optageudstyr med, så det var bare med at fortælle og forklare.

Kommer jeg til at gå igen?

Vi har fået 10 dragter i størrelse xxs og xs fra Tuborgs Grønne Fond. De bliver brugt godt, når vi har besøg. Når dragterne skal fordeles, giver det ofte anledning til morsomme episoder. Nogle har ganske store ideer om sig selv og vælger en dragt, som er alt for stor, og så må vi finde en anden. Alle børn har en idé om, at når man ikke kan få en bi i ansigtet, er der ingen fare. Så når det er varmt, så har man korte bukser på. Der er altid børn, der ikke lige hører efter, hvad der bliver sagt. Som da der pludseligt kom et hyl fra en af drenge – han var blevet stukket på foden. Han hylede og jamrede og sagde "Kommer jeg til at kunne gå igen?" Ja da, intet problem, svarede jeg. Han gik da også fint, så snart en anden havde fået opmærksomhed. Det bedste trick til at få vakt interesse hos ungerne, er, at medbringe opvarmet fløde samt honning. Jeg har aldrig haft noget med retur.

I min bil har jeg altid antihistamin i tilfælde af at det skulle gå galt. Der er brugt én pille til en dame, der kom hen til mig på torvet og fortalte, at hun var blevet stukket og at hun var allergisk. Hun var helt rolig og fik en kop the til at skylle pillen ned med. Bagefter komplimenterede hun teen!

Naboforeningerne

Fra naboforeningerne har der også været besøg. Det seneste besøg var fra Københavns Amts Biavlerforening. Det var en ganske stor gruppe og som altid – i regnvejr. De har åbenbart kun rolige bier i København, for det var kun et fåtal, der havde dragter med. Der var rigtig mange på pladsen, da jeg viste og fortalte. Lige indtil jeg kom til det stade, der havde fået sure bier. Pludselig var der kun folk med dragter tilbage. Senere fik bifamilien en ny dronning.

Vores "nye" skurvogn er ikke helt så ny, og den trængte til en reovering inden den blev taget i brug. Vi har nu taget vognen i brug, og vi kan sidde 20 personer i den.

Firling til småfamilier.

Kursus i biavl

Her i foråret 2017 har jeg afholdt kursus i biavl. Sidste år var der kun tre tilmeldte, så kurset blev aflyst. Men i år var der 17 tilmeldte og kurset blev afholdt. Fem aftener med to timers undervisning per aften. Det var på en skole i Helsingør, og vi havde endda en deltager fra Halsnæs området. Han ville gerne på kursus hos os, og sådan blev det.

Jeg havde i efteråret været inde og undervise i biavl på Vapnagård, der er en kæmpe boligafdeling i Helsingør. Det var om eftermiddagen og det var udelukkende kvinder, der deltog. Kurset blev efterfølgende lagt i skolen, der er nabo til Vapnagård. Nu var det mændene, der deltog. Det var min første gang med undervisning af en gruppe, der intet vidste om bier, men det kom de til. Undervisningsmaterialet? – det fik jeg fra Danmarks Biavlerforening på en CD. Det fungerede faktisk fint. Der var både til undervisning på dagen og en stribe billeder til opfølgning fra forrige kursusaften. Det var lidt mærkeligt at have kunststofstader og plastrammer, og så undervise i træstader med trærammer.

Vores materielvogn har efterhånden ret mange år på bagen.

Men det gik. Dog kunne jeg ønske, at når Danmarks Biavlerforening laver en ny CD med nyt materiale, må det meget gerne være med kunststofstader.

Fra Vapnagårds side blev der dannet en biavlerforening og der er lavet to bigårde. Heldigvis er det en erfaren underviser, der har den ene bigård. Hun inviterer de store børn med, når hun ser til bierne – så laver de ikke ballade bagefter.

Spritnye 12x10 trugstader.

Skolebigårdens eneste LS stade.

Selve skolebigården

Vi har to skurvogne til skolebigården. Den ene bruges til materiel, den anden bruges når vi er mange. Materielvognen er ret gammel og kan snart ikke mere. Vi søger derfor efter en ny vogn. Den anden vogn er ny – for os. Den kom til os som en gave, der dog skulle renoveres. Taget blev ordnet og der kom nye vinduer i. Indmaden blev pillet ud og der kom borde og stole i vognen, så nu sidder vi 20 personer der. Med et legat fra den lokale Fog træløst er der kommet ny beklædning indvendigt og der er blevet malet. Heldigvis er der medlemmer, der hjemme har for mange borde og stole. Når vi holder møder i skolebigården fra sidst i april måned, er der først gennemgang af bierne. Dernæst er der en øl/vand for kostpris til de tørstige og dem, der ikke har travlt. Her bliver emner fra skolebigården gennemgået, og spørgelysten er stor fra de nye medlemmer. Møderne i skolebigården fortsætter indtil medio august, hvor der behandles med fri myresyre.

Bierne i skolebigården

I skolebigården har vi fire slags stader. Der er to stader med rammemålet lavnormal (LN). Det er især kvinderne, der er interesseret i LN, da vægten af

rammerne er lavere end ved de andre rammemål. Så er der et enkelt Langstroth-stade (LS) i kunststof med plast rammer, et 12x10 stade i opstabling, samt fire trugstader i 12x10. Vi har en firling til nye småfamilier. Desuden er der i materielvognen diverse aflægger- og parringsstader. Det er en skolebigård, og derfor har vi forskellige rammemål, så man kan stifte bekendtskab med disse. Stadernes oprindelse fortæller sig i fortiden, som et yngre medlem sagde engang: "Ja, og så startede 2. verdenskrig".

Når man alligevel ikke "går til bi"

I både efteråret og foråret er der møder i de forskellige biavlerforeninger. Det er møder af mange forskellige slags, både af biavlskonsulenterne fra Danmarks Biavlerforening og et hav af andre. Husk at se i de forskellige indkaldelser i Tidsskrift for Biavl. Det er altid rart at se tingene på en anden måde. Der er møder, hvor man hører om biavl under andre himmelstrøg – f.eks. hvor bistaderne er placeret højt oppe i træerne som beskyttelse mod bjørne. Eller hvor prisen er skyhøj, som eksempelvis honning fra Yemen. Eller et lille problem, man har tumlet med – og som andre har løst. Her er det rart, at man har kort afstand til naboforeningerne.

Den 27. september pakkede vi vores kufferter med tøj og honning og drog afsted til Istanbul. Det blev en intens og uforglemmelig uge og vi har samlet nogle få af de mange indtryk i denne rejseberetning.

AF LARS FISCHER & ZOFUZ KNUDSEN
www.solenshjerter.dk
post@solenshjerter.dk

Istanbul er en historisk metropol med 20 millioner indbyggere og en fascinerende blanding af mange kulturer og folkeslag. Det er en utrolig og overvældende by. Sammen med vores fem rejsefæller fra vores bofællesskab Solens Hjerter havde vi lejet en lejlighed i midtbyen. Med et lille tekøkken, en blødt sofa og en flot udsigt over Bosporusstrædet blev den en god base for vores eventyr.

Da vi kom udenfor den første morgen, blev vi mødt af cafeer, gallerier, restauranter, grønthandlere, et utal af kebabbikse og et rigt og livligt folkeliv. Folk var flinke og imødekommende, så vi begyndte hurtigt at slappe af og gå hjemmevante rundt i vores kvarter. Venlighed og gæstfrihed var i det hele taget kendetegnende for vores tur til Istanbul. Vi følte os altid godt modtaget af folk i byen.

Istanbul er kendt som kattenes by. Der er katte overalt; på gaderne, i butikkerne og sågar inde i nogle af

restauranterne. Ofte ser man små kattehuse på fortovet og folk fodrer ivrigt gadens lokale katte. En sen aften kom en temmelig hårdkogt rockertype gående imod os. Vi nåede begge at blive opmærksomme på ham. Så gik han hen og kælede ømt for en kat, som lå på taget af en bil. Han var vist ikke så farlig.

Apimondia kongressen

Som altid bestod Apimondia kongressen af tre dele; ApiExpo, som det store messeområde hedder, den videnskabelige del og WBA konkurrencen (World Beekkeeping Awards). Vi kommer tilbage til hver afdeling senere i artiklen.

Kongressen i Istanbul var den største nogensinde. Der var over 13.000 deltagere fra hele verden. Forskere, branche- & foreningsfolk og helt almindelige biavlere netværkede, mødtes og snusede rundt i standene og de små cafeer i området. Arrangementet fandt sted i Istanbul Congress Center; et enormt center, som mestendels lå under jorden. Det store messeområde lå fem etager nede og det var en særegen oplevelse at tage elevatoren ned til kongressen.

Kongressen i Istanbul var den største til dato.

Vikingehjelmene var et tilløbsstykke.

Den danske stand.

Højt humør ved den danske reception.

Den danske stand

Som de fleste biavlere ved, havde Danmarks Biavlerforening besluttet at lægge billet ind på at få Apimondia Kongressen til København i 2021.

Det er et stort arbejde at blive vært for en kongres. I skarp konkurrence med Rusland, Serbien og Slovenien havde vi danskere fire dage til at overbevise de stemmeberettigede fra hvert land om, at lige præcis København kunne levere det bedste arrangement i 2021. Den danske stand var centrum i dette arbejde. Sammen med Wonderful Copenhagen havde Danmarks Biavlerforening lavet en stand med et vikingetema. Standen blev delt med ByBi, Dronningeavlerforeningen, Swienty og Jakobsens Honning.

Hver dag begyndte med et morgenmøde, hvor sekretariatsleder Rune Havgaard Sørensen opsummerede indsatsen og dagens fokuspunkter. Der blev snakket om, hvordan vi bedst kunne sælge København som værtsby. Vi diskuterede også, hvem der kunne lægge et godt ord ind hos de forskellige delegerede. I løbet af dagen kom en lind strøm af mennesker

forbi standen for at kigge, snakke og især for at få taget en selfie med en plastik vikingehjelm på. De to forfattere til denne artikel havde været lidt skeptiske i forhold til de vikingehjelme. Men vi må indrømme, at vi blev overbeviste: De var et kæmpe hit! Der blev taget tusinder af fotos af folk med vikingehjelme og de var den direkte vej til et godt grin og et rart møde. Også de to lurblæsere, direkte importeret fra Danmark, var et stort spillende trækplaster. Når de blæste i luren, samlede der sig straks et større opløb af fotograferende biavlere.

Receptionen

Hvert af de fire konkurrerende lande afholdt en reception for venner, delegerede og andre indbudte. Danmarks reception var en munter og livlig affære, fyldt med glade gæster ikklædt slips og vikingehjelm. Ivan Nielsen og Lise Hansted udskænkede gavmildt mjød i baren og man kunne hente sig en vikingelammekotelet i buffeten. Det var et sjovt syn at se alle de festklædte mennesker med vikingehjelme på.

Afstemningen

Under afslutningsceremonien var det endelig kommet så vidt: Der skulle stemmes om kongressens placering i 2021. For at undgå mistanker om snyd og optøjer blandt de delegerede foregår afstemningen og optællingen altid under meget kontrollerede rammer. Fra Danmark var Rune Havgaard Sørensen observatør og han iagttog optællingen med intens koncentration. Det var meget spændende og nervepirrende for os alle. Som bekendt bar vores indsats desværre ikke frugt; Rusland vandt værtskabet med byen Ufa i Basjkort-ostan. København fik næstflest stemmer.

Flemming Vejsnæs, Ole Kilpinen, Asger Søgaard Jørgensen, Knud Graaskov, Arne T. Henriksen, Rune Havgaard Sørensen og de andre danskere gjorde en enorm og engageret indsats for at få kongressen til København. Der blev taget mange snakke og knyttet mange kontakter, også til lande, som Danmark traditionelt ikke har haft så megen udveksling med rent biavlsmæssigt.

Hamam - eller sådan får man fjernet det yderste hudlag i et tyrkisk bad

På et tidspunkt trængte vi til at få genopladet vores batterier. Derfor gik vi en tur i den lokale Hamam, en ærværdig badeanstalt, som stammede tilbage fra 1481. Sikke en tur vi fik! Vi startede med en utrolig afslappende liggeseance på en varm, kæmpestor marmorplade, hvor der var masser af plads til os alle syv. I baggrunden spillede traditionel tyrkisk musik og udenfor kunne vi svagt høre Muezzinen kalde til bøn fra minareterne. Efter få minutter på den 500 år gamle marmorplade, gled vi ind i en halvsovende, fjern tilstand og på samme tid blev hjernen fyldt med slørede fornemmelser fra en anden tid og kultur; af stolte osmanniske krigere, sultaner, og eksotiske kvinder. Det var en eventyrlig og transcenderende oplevelse at være forbundet med de mange mennesker, som havde ligget dér på pladen igennem århundrederne. Efter en halv time var der ikke en eneste spænding tilbage i kroppen og vi var klar til den helt store afskrælning med hamphandsken. Bademestrene sæbede os ind hver især og skrubbede rutineret alle overflødige hudceller væk med kontante bevægelser. Det var en meget kropslig oplevelse. Halvdelen af tiden sad vi med hovedet presset imod bademesterens gevaldige maveparti.

Efter et par timer kom vi ud og kunne styrke vores mørbankede kroppe og sjæle med et godt glas tyrkisk te. Sikke en oplevelse!

Opfindelser og gadgets

En helt særlig glæde ved kongressen er at støve de sidste nye opfindelser og eksotiske gadgets op. Hvad har biavlerne rundt omkring i verden nu fundet på? Kongressen i Istanbul skuffede bestemt ikke på dette punkt. Den mest utrolige maskine vi fandt, var en tankestyret motorslynge! Ja, en honningslynge, som blev styret via et pandebånd, der aflæste biavlerens hjernebølger. Ved at koncentrere sig, kunne man starte slyngen. Fordelen er, ifølge producenten, at man ikke behøver en hånd fri til at betjene maskinen.

Vi skulle selvfølgelig afprøve den med det samme! Zofuz fik slyngen til at bevæge sig med sin tankekraft, mens Lars måtte sande, at hans koncentrationsevne ikke rakte. Man skulle fokusere temmelig meget. Faktisk kunne Zofuz kun få slyngen til at køre ved at stirre intenst på den og så er det nok alligevel nemmere blot at tænde for den med en finger. Men alting har jo sine børnesygdomme og om slyngen bliver en succes, kan kun tiden vise.

En anden utrolig opfindelse var en kunstig dronningecelle, monteret i et bitømmerbur. Anordningen bruges til at indfange dronningen med. Bitømmerburet placeres på en tavle og når cellen tændes, vil den lave de samme tyttelyde som en rigtig dronningecelle. Tanken er så at dronningen vil forsøge at angribe cellen og blive fanget i buret.

Vi stødte også ind i et genialt dronninge-lokaliseringssystem, som deltog i konkurrencen om bedste opfindelse. Dronningen får klistret en lille antenne på rygskjoldet. Den er på størrelse med de nummerskiver, man kan mærke sine dronninger med. Med en hånd-

*Mere end 500 honninger
deltog i konkurrencen.*

holdt sensor er det nu muligt at lokalisere dronningen, uden overhovedet at have åbnet for statet. Genialt!

Den videnskabelige del

På etagen over messestandene foregik kongressens righoldige videnskabelige del. I løbet af dagene blev der afholdt næsten 300 foredrag, symposier og rundbordssamtaler. Arrangementerne var åbne for både almindelige biavlere og fagfolk.

Der var noget for enhver interesse; man kunne høre foredrag om, hvordan man screener for honningforfalskning. Der var præsentationer af de nyeste højteknologiske monitoringssystemer til overvågning af bistaderne og man kunne også høre, hvorledes man kan behandle sklerose med apiterapi.

Under kongressen var der to gennemgående temaer: At 60 % af al honning på verdensplan er forfalsket, samt det alvorlige problem, som neonicotinoider udgør for bierne og insekterne.

Det er to emner, som vi biavlere er nødt til at forholde os til.

Vi havde begge nøje gennemkigget det store program, men desværre endte vi med kun at finde tid til at høre tre foredrag. Messen, konkurrencen og den danske stand fyldte vore dage.

World Beekeeping Awards

Igen i år deltog vi i honningkonkurrencen, som i år var større end nogensinde. Der deltog over 500 honninger fra hele verden. Sikke en mangfoldighed af farver, glas og smukke etiketter!

Som i 2015 havde vi valgt at tage en fast forårshonning og en flydende byhonning med. Processen med at forberede konkurrencehonning har vi beskrevet nøjere i T.f.B. nr. 12, 2013.

Selve konkurrencedeltagelsen startede to måneder tidligere med, at vi sendte to glas honning til en større laboratorieanalyse i Tyrkiet. Her blev honningen bl.a. tjekket for ægthed og for antibiotikarester. Det er gudskelov nemt med vores danske honning, da ingen af delene er et tema for os her i landet.

På kongressens første dag afleverede vi to glas af hver honning til bedømmelse. Nu kunne vi slappe af igen. Vi havde gjort vores bedste, og resten var op til dommerne og forsynet.

Men på selve bedømmelsesdagen blev vi alligevel spændte og nervøse. På trods af, at vi havde besluttet os for at tage det totalt cool, fik vi sommerfugle i maven. I den frokostpause sad vi begge anspændte over en pizza, sammen med et større antal rygende og snakende tyrkere og besluttede os på ny for at tage det som det kom!

Og så vandt vi en guldmedalje for vores faste honning og fik en 4. plads for den flydende. Til vores helt store overraskelse modtog vi under afslutningsceremonien også hæderspokalen for den bedste honning på tværs af alle kategorier i konkurrencen. Det var en meget stor oplevelse og en stor ære!

Den danske honning er igen kommet på verdenskortet og vi kan allesammen være stolte af vores rene og lækre kvalitetsprodukt!

Vi var ikke de eneste danskere, som fik medaljer. Flem-

ming Vejsnæs og Ole Kilpinen vandt en sølvmedalje i multimediekategorien for HiveLog, det nye gode elektroniske stadekortsprogram, som de to dygtige mænd har udviklet. Tillykke til Flemming og Ole!

Hjemme igen

Efter vores hjemkomst har vi fået mange besøg og lykønskninger, både fra biavlere, naboer, interesserede honningkunder og helt almindelige mennesker fra ind- og udland. En stor tak for alle de hjertelige hilsner vi har modtaget. Vi er berørte og glade over dem.

Vinderhonning.

Lars og Zofuz med hæderspokal for verdens bedste honning.

NYE METODER, NYE UDFORDRINGER

Nye analysemetoder gør det muligt at undersøge fødevarer for flere hundrede stoffer på en gang. Dette kan skabe problemer, hvis grænseværdierne ikke er fagligt fastsat.

*AF ASGER SØGAARD JØRGENSEN &
ROLF TULSTRUP THEUERKAUF
Danmarks Biavlerforening
asj@biavl.dk / rt@biavl.dk*

Nye metoder til analyse af fødevarer for tilstedeværelse af pesticidrester vinder større og større udbredelse. I dag er det således muligt at screene en prøve for flere hundrede stoffer, og på laboratoriet Quality Services International (QSI) i Bremen er de i stand til at screene fødevarerprøver for mere end 600 stoffer.

De nye og forbedrede analysemetoder betyder også, at det i dag er muligt i en fødevarerprøve at finde pesticidrester ved meget lavere mængder end tidligere. Som led i Danmarks Biavlerforenings sortshonningprojekt, har vi i 2017 ladet QSI screene en række honninger:

Nye metoder og udfordringer

Med traditionelle analysemetoder er det ofte en dyr og kompliceret affære, da det er tids- og arbejdskrævende. Desuden er det for nogle pesticider nødvendigt med separate analyser, når de traditionelle analysemetoder anvendes. Dette betyder, at laboratorier ikke rutinemæssigt leder efter de pågældende pesticider. I de senere år er der udviklet metoder, hvor man gennem en række simple trin kan udtrække pesticider fra

en prøve. Det ekstrakt som frembringes via metoden kan herefter direkte kobles til analyse i væske- og gaskromatografer, som kobles med dobbelt (tandem) massespektrometer, hvorved det er muligt at finde selv meget små mængder af f.eks. pesticider.

Verden over er metoden afprøvet, hvilket har givet en enorm mængde data, der er blevet samlet i en database. I databasen ligger der mere end 100.000 individuelle fund af ca. 650 pesticider og metabolitter.

I takt med at analysemetoderne forbedres og bliver mere fintfølende, så vil man finde flere rester i forhold til tidligere. Så det er muligt at pesticidrester er forekommet i mange år, men man finder dem først nu. Desuden er det ikke alle pesticider, der rutinemæssigt undersøges for.

For visse fødevarer fastsættes grænseværdierne nogle gange lig med detektionsgrænsen. Men da analysemetoderne hele tiden forbedres, finder man flere og flere prøver hvor der findes rester. Som eksempel kan nævnes stoffet clopyralid. Grænseværdien for clopyralid i blomkål er fagligt fastsat ud fra sundhedsmæssige hensyn - endog med en sikkerhedsmargen. Derimod er grænseværdien for clopyralid i honning ikke fastsat fagligt, men for nogle år siden blot fastsat som den daværende grænse for hvad man kunne finde (detektionsgrænsen).

Det er sandsynligvis ulovlig sprøjtning med clopyralid i blomstrende raps, som har ført til at honninger er blevet forurenet med clopyralid. Foto Colourbox.

Hvad viste analyserne

I alt 24 honninger gennemgik den omfattende screening for mere end 600 stoffer, og i nogle af honningerne blev der fundet rester af tre aktivstoffer.

I en enkelt honning blev der fundet meget små mængder af tau-fluvalinat (aktivstoffet i insektmidlet Mavrik Vita, som anvendes i bl.a. raps), som lå pænt under grænseværdien.

Screeningen viste, at ni ud af de 24 honninger indeholdt rester af thiacloprid (et neonikotinoid der findes i midlet Biscaya OD240, som er godkendt til bekæmpelse af insekter på raps). I alle tilfældene var indholdet af thiacloprid pænt under grænseværdien. I 15 honninger blev der fundet rester af clopyralid (aktivstof i ukrudtsmidlet Matricon, som anvendes i raps), og i syv tilfælde lå de fundne rester over grænseværdien (se figur 1). I de tilfælde, hvor grænseværdien er overskredet har biavlerne fået at vide, at de ikke må markedsføre honningen.

Yderligere to honninger lå over grænseværdien, men inden for den usikkerhedsmargen der er på analysemetoden. Disse honninger må derfor gerne markedsføres. I otte tilfælde indeholdt honningerne rester af både thiacloprid og clopyralid. Dette kan skyldes, at Biscaya kan blandes med Matricon og udbringes i samme sprøjtning.

Clopyralid

Aktivstoffet clopyralid indgår bl.a. i ukrudtsmidlet Matricon.

Clopyralid har systemisk virkning og transporteres rundt i planten (også i pollen og nektar).

Matricon er godkendt til forårsanvendelse i bl.a. raps, hvor det bruges til bekæmpelse af kamiller, tidsler m.fl. Matricon må i raps ikke anvendes senere end vækststadiet 55, dvs. når de første enkeltblomster er synlige, men stadig lukkede.

Årsager til rester af clopyralid

Det er sandsynligvis ulovlig anvendelse af midlet Matricon, som har forårsaget rester af clopyralid i honning. Sandsynligvis er der tale om tilfælde, hvor Matricon er anvendt uden for den godkendte sprøjtefrist, dvs. at midlet er brugt under rapsens blomstring.

Dog kan det ikke udelukkes, at forureningen med clopyralid skyldes egenskaber ved stoffet som man hidtil ikke har kendt til. For at afdække dette, har Miljøstyrelsen afsat midler til forskning, som skal belyse mulige transportveje for clopyralid via eksempelvis pollen og nektar, via afdrift, nedbør m.v.

Honningen er ikke sundhedsskadelig

Det er vigtigt at understrege, at de mængder af clopyralid der er fundet i de danske honninger ikke udgør en sundhedsmæssig risiko. Grænseværdien for clopyralid i honning er ikke videnskabeligt fastsat, men er sat til detektionsgrænsen – dvs. den mindst mulige mængde der skal være til stede for at kunne afsløres af analysemetoden.

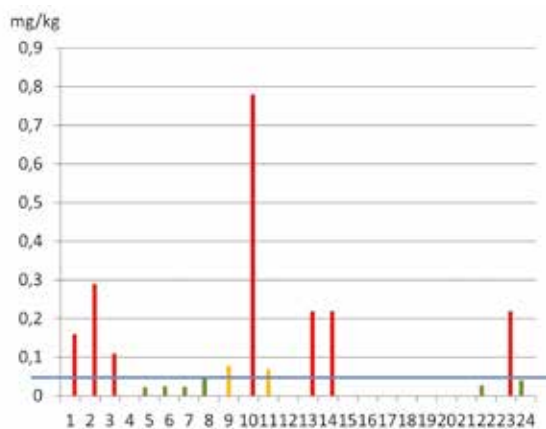
Grænseværdien for clopyralid i honning er på 0,05 mg/kg. Til eksempel kan det nævnes, at i blomkål er grænseværdien 3,0 mg/kg – altså 60 gange højere end i honning.

Det acceptable daglige indtag (ADI) af clopyralid er 0,15 mg/kg legemsvægt/dag. Det betyder, at en voksen person på 65 kilo dagligt kan spise næsten 200 kilo honning (med et indhold af clopyralid på 0,05 mg/kg) – uden at overskride ADI.

Dansk honning uden pesticidrester

Tilfældene med fund af rester af clopyralid i honning må betragtes som værende noget vi ikke vil opleve fremover. På Danmarks Biavlerforenings møder med

bl.a. landbruget, er der fra landbrugets side klart taget afstand fra den ulovlige overskridelse af sprøjtefristen for clopyralid. Danmarks Biavlerforening har i samarbejde forskellige styrelser og landbruget udarbejdet en handlingsplan (se faktaboks), som skal sikre at clopyralid fremover ikke ender i dansk honning. Bortset fra tilfældene med clopyralid, så må dansk honning stadig betragtes som et naturprodukt uden problematiske rester af pesticider. Dette underbygges af Fødevarestyrelsens årlige undersøgelser for pesticidrester i fødevarer, idet der i perioden 2012-2016 er undersøgt knapt 150 honninger og ikke i ét eneste tilfælde er der fundet pesticidrester. Det er Danmarks Biavlerforenings klare holdning, at dansk honning fortsat skal være fri for rester af pesticider.

Figur 1.

I 2017 blev der i den omfattende pesticidescreening fundet rester af clopyralid. I alt 24 honninger blev undersøgt, og figuren viser hvilke mængder clopyralid blev fundet i. Den blå vandrette streg angiver grænseværdien på 0,05 mg/kg.

De røde søjler angiver fund over grænseværdien, og disse honninger må ikke markedsføres. De gule søjler angiver fund over grænseværdien, men inden for den usikkerhedsmargen der er på analysen. Disse honninger må markedsføres.

Grønne søjler angiver fund af clopyralid, men under grænseværdien. Disse honninger må markedsføres. Er der ikke vist en søjle ud for en prøve er det ensbetydende med, at den pågældende prøve ikke indeholder rester af clopyralid.

Handlingsplan clopyralid

Danmarks Biavlerforening har haft en række møder med forskellige styrelser, landbruget og producenten af Matrignon. Møderne er mundt ud i en omfattende handlingsplan, som har til formål at sikre, at clopyralid ikke fremover havner i honning.

SEGES

- Informerer om clopyralid-problematikken (planteavlskonsulenter, Plantekongressen 2018, landbrugsmedierne)
- Anbefaler at anvende produktet Belkar om efteråret til bekæmpelse af kamille
- Udsender varsel om at sprøjtefristen for Matrignon nærmer sig
- Sammen med Danmarks Biavlerforening udarbejdes supplerende undervisningsmateriale til opfølgingskurser for spøjteførere

Dow Agrosciences Danmark A/S

- Laver tilføjelse på etiketten for Matrignon som understreger, at den godkendte sprøjtefrist skal overholdes
- Emballagen forsynes med mærkat, som informerer om risikoen for rester, hvis landmanden ikke overholder den godkendte sprøjtefrist
- Via distributørerne og ved kundemøder informeres om sprøjtefristen for Matrignon

Landbrugsstyrelsen

- Intensiverer pesticidkontrollen i forbindelse med rapsens blomstring for at afdække evt. overtrædelser i anvendelsen af Matrignon.
- Sikrer at kontrollørerne vejleder om regler og konsekvenser ved anvendelse af Matrignon

Miljøstyrelsen

- Vil foretage hurtig sagsbehandling af ny etiket for Matrignon
- Midler til forskning som skal belyse mulige transportvej via eksempelvis pollen og nektar, via afdrift, nedbør m.v.

Fødevarestyrelsen

- Deltager i arbejdet i EU og vil forfølge sit hidtidige synspunkt om, at det er relevant at få fastsat specifikke MRL-værdier for pesticidrester i honning – inklusiv for clopyralid

PYRROLI... HVA' FOR EN

Danmarks Biavlerforening har analyseret et antal honninger for indhold af pyrrolizidin alkaloider. Resultaterne viser, at der ikke er problemer for dansk honning.

AF ROLF TULSTRUP THEUERKAUF &
ASGER SØGAARD JØRGENSEN
Danmarks Biavlerforening
rt@biavl.dk / asj@biavl.dk

I de senere år har der blandt biavlere været stigende bekymring i forbindelse med planten engbrandbægers udbredelse. Særligt i Nordtyskland er biavlerne urolige for forekomsten af engbrandbæger, der i visse områder dækker temmelig store arealer. Det har nemlig vist sig, at der er risiko for at pyrrolizidin alkaloider (PA) fra engbrandbæger kan havne i honningen, når bier trækker på planten.

I forbindelse med Danmarks Biavlerforenings sortshonningprojekt har vi i 2016 og 2017 fået testet i alt 44 honninger for indhold af pyrrolizidin alkaloider.

Forsvar overfor skadedyr

Pyrrolizidin alkaloider er en gruppe af sekundære plantestoffer, som primært har til formål at beskytte planten overfor angreb fra skadedyr. Der er fundet

mindst 600 forskellige PA'er, og de findes i et stort antal planter, særligt indenfor kurvblomst- og rubladfamilien. Således er PA med sikkerhed påvist i mindst 350 plantearter, men det skønnes, at det er til stede i henved 6000 plantearter.

En planteart kan producere flere forskellige PA'er og i forskellige koncentrationer. Planterens produktion af PA afhænger bl.a. af jordbundsforhold og klimatiske forhold. Således fremmes produktionen af varme og tørke. De mange PA'er har forskellig giftighed alt efter den kemiske opbygning. Det skønnes at cirka halvdelen af PA'erne er giftige i varierende grad. Mest frygtede er de PA'er (bl.a. fra engbrandbæger), der kan forårsage alvorlige leverskader og som muligvis er kræftfremkaldende. Blandt hesteejere er engbrandbæger frygtet, idet heste som indtager planten kan få alvorlige leverskader og i værste fald kan det føre til døden. Normalt viger heste uden om engbrandbæger, idet planten indeholder bitterstoffer. Fodres heste derimod med hør, hvori der er engbrandbæger risikerer hestene at lide skade. Det skyldes, at bitterstofferne forsvinder

*Bi på træk i engbrandbæger.
Foto Asger Søgaard Jørgensen.*

når engbrandbægerplanten tørres, og derved er der ikke noget, som får hesten til at trække mulen til sig.

Drager nytte af PAer

Planteædende insekter undgår normalt planter med et højt PA-indhold. Dog er der nogle insektarter som kan æde PA-holdige planter uden at lide skade. Et eksempel er larven af blodplet, som kan tåle at æde engbrandbæger uden at blive skadet af PAerne. Faktisk bliver larven selv giftig af at indtage PA, og derved opnår den en beskyttelse overfor de dyr, som normalt æder larver. Larvens gul- og sortstribede krop signalerer da også fare. Det er i øvrigt værd at bemærke, at blodplet har været i fremgang i Danmark i de sidste 5-10 år – netop fordi engbrandbæger breder sig mere i det danske landskab.

Grænseværdi for PA indhold

EFSA (Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet) undersøgte i 2011 en lang række fødevarer for forekomst af PA. I undersøgelsen indgik 2000 honninger fra detailhandlen, og den omfattende undersøgelse viste, at det er relevant at teste for 28 forskellige PA'er i fødevarer. PA'er kan havne i honning, hvis bier samler store mængder pollen og nektar fra PA-holdige planter. Der findes ingen officiel grænseværdi for indhold af PA i honning, men det tyske Institut for Risikovurdering har foreslået en grænseværdi, som siger, at en person højst bør indtage 0,007 μg PA/kg legemsvægt/dag. Med udgangspunkt i, at en voksen person vejer 65 kg og dagligt indtager 20 g honning, så har det ført til

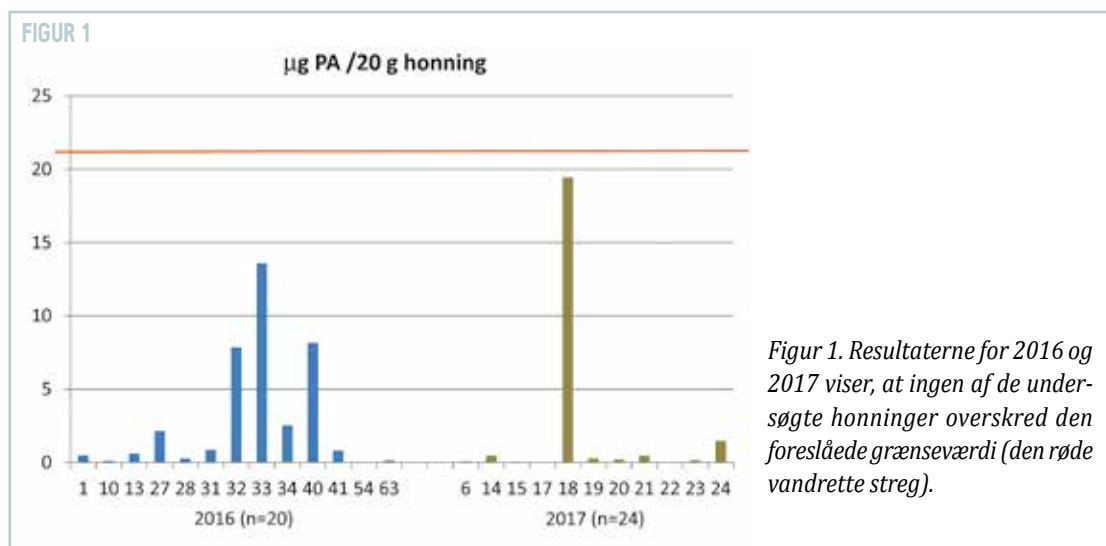
en uofficiel "grænseværdi" der hedder, at indholdet i honning ikke bør overstige 21 μg PA/kg. Det tyske Institut for Risikovurdering anbefaler at indtaget af PA holdes så lavt som muligt, men samtidig vurderer de, at risikoen for akut forgiftning med PA fra honning er forsvindende lille. I øvrigt skal det bemærkes, at "grænseværdien" er baseret på et dagligt indtag af 20 gram honning, hvilket svarer til et årsforbrug på ca. 7,5 kilo honning.

Den største risiko for indtagelse af store mængder PA er gennem plantebaserede kosttilskud. Te – og særligt frugtte og rooibush te – kan også indeholde betydelige mængder PA. Det er heldigvis yderst sjældent at der sker akut forgiftning af mennesker, og i de fleste tilfælde har der været tale om en direkte indtagelse af PA-holdige plantedele.

Resultater

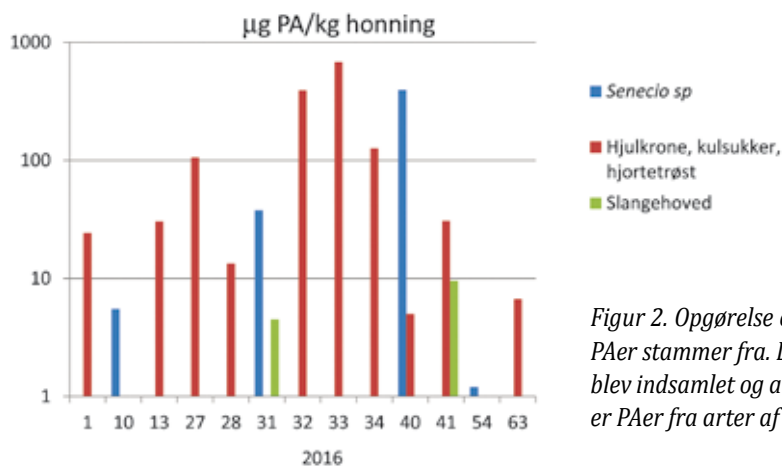
I 2016 indsamlede Danmarks Biavlerforening honninger til sortshonningprojektet. Vi efterlyste i den forbindelse sensommerhonninger og vi var særligt interesserede i honninger fra områder, hvor der var store arealer med engbrandbæger inden for biernes flyveafstand. Med andre ord efterlyste vi målrettet honninger, hvor der potentielt kunne være problematisk indhold af PA. I 2017 fik vi også analyseret honninger for PA-indhold, men denne gang havde indsamlingen ikke samme fokus som året før.

Der blev indsamlet og analyseret 20 honninger for PA-indhold i 2016 og 24 honninger i 2017. I 2016 var

Figur 1. Resultaterne for 2016 og 2017 viser, at ingen af de undersøgte honninger overskred den foreslåede grænseværdi (den røde vandrette streg).

FIGUR 2

Figur 2. Opgørelse over hvilke planter de fundne PAer stammer fra. Data er fra de honninger, som blev indsamlet og analyseret i 2016. De blå søjler er PAer fra arter af brandbæger (*Senecio* sp.).

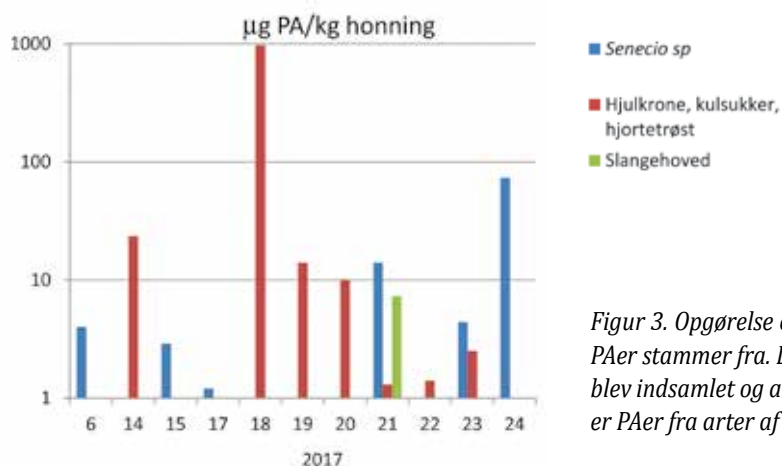
der indhold af PA i 13 af de 20 honninger, og i 2017 var det 11 af 24 honninger. I samtlige tilfælde lå indholdet under den foreslåede grænseværdi. En enkelt honning havde et forholdsvis højt indhold af PA, men under grænseværdien. Langt hovedparten af honningerne, hvor der blev fundet indhold af PA, havde et meget lille indhold (se figur 1).

Som tidligere nævnt bliver der undersøgt for indhold af 28 forskellige PAer. I 2016, hvor vi målrettet indsamlede honninger fra områder med engbrandbæger, viste, at i de 13 honninger som indeholdt PA, stammede PAerne kun i de fire tilfælde fra engbrandbæger (se figur 2). Ud

af de 11 honninger med PA fra 2017 indeholdt de seks PA fra brandbæger (se figur 3). Analyserne fra både 2016 og 2017 viser, at hovedparten af PAerne hører til den gruppe, som findes i planter som hjulkrone, hjortetrøst og kulsukker. Desuden er der fundet tre honninger med indhold af PA fra slangehoved.

Erfaringer fra Nordtyskland viser, at bierne trækker på engbrandbæger, men at de hellere vil trække på andre biplanter, hvis sådanne findes i området. Nogle bifamilier lader dog til at have en forkærlighed for engbrandbæger og trækker gerne på den. I øvrigt skal det bemærkes, at bierne ikke skades af PAer.

FIGUR 3

Figur 3. Opgørelse over hvilke planter de fundne PAer stammer fra. Data er fra de honninger, som blev indsamlet og analyseret i 2017. De blå søjler er PAer fra arter af brandbæger (*Senecio* sp.).

Intet problem i Danmark

På trods af, at vi i 2016 målrettet indsamlede honninger fra områder med engbrandbæger, så viser resultaterne af Danmarks Biavlerforenings analyser, at indhold af PA ikke er et problem i dansk honning. I de tilfælde hvor der er fundet PA i honning, er der tale om så små mængder, at det ikke kommer i nærheden

af den foreslåede grænseværdi – og i intet tilfælde er der sket overskridelse af grænseværdien.

Af og til foreslås det, at det offentlige bør gribe ind med en bekæmpelse af engbrandbæger. Hertil skal siges, at engbrandbæger ikke er en invasiv art, men til gengæld en hjemmehørende art og derfor vil man ikke opleve en bekæmpelse fra det offentliges side.

Larven af blodplet tåler
PA'er fra engbrandbæger.
Foto Asger Søgaard Jørgensen.

Bestøvere – beskyttelse og benyttelse

Heldags-symposium den 7. december 2017 på Københavns Universitet

SÆT ALLEREDE NU KRYDS I KALENDEREN – PROGRAM OG INFO FØLGER!

Tilmelding på
www.tilmeld.dk/bestoeversymposium

Der rapporteres fra hele verden om accelererende nedgang i artsrigdom og mængde af bier og andre bestøvere. Også i Danmark oplever vi en voksende bekymring over den observerede tilbagegang blandt de bestøvende insekter. På dette symposium sætter vi fokus på bestøverfaunaens betydning og beskyttelse, med særlig vægt på de vilde bier og honningbier. Kom og bliv opdateret på den nyeste viden fra ind- og udland, og bliv klogere på mulighederne for at gennemføre praktiske tiltag, der gavner bestøverfaunaen. Dagen vil have fokus på: 1) Status and trends, 2) Drivers of change, samt 3) Management options. Sproget er engelsk. Der vil være deltagergebyr til dækning af mad og drikke.

Arrangører: Inst. for Plante og Miljøvidenskab/KU, SEGES, samt IPBES i Danmark
Tid og sted: 7. december 9.15-17.30 på Københavns Universitet – yderligere informationer følger snarest!
Målgrupper: Landbrugsrådgivere, naturforvaltere, forskere, studerende, interesseorganisationer, kommuner og private virksomheder m.m.

Foto: Markus Gumpert

GLOBALE RESTER

Undersøgelse af 198 honninger, indsamlet fra hele verden, viste, at tre ud af fire indeholdt rester af mindst ét neonikotinoid.

AF ROLF TULSTRUP THEUERKAUF
Danmarks Biavlerforening
rt@biavl.dk

Neonikotinoider er på verdensplan den mest udbredte gruppe af midler til insektbekæmpelse i afgrøder. Midlerne optages og føres rundt til alle dele af planten, inklusiv blomster. Derved havner giften både i nektar og pollen hos de behandlede planter, hvorved bierne risikerer at komme i kontakt med den.

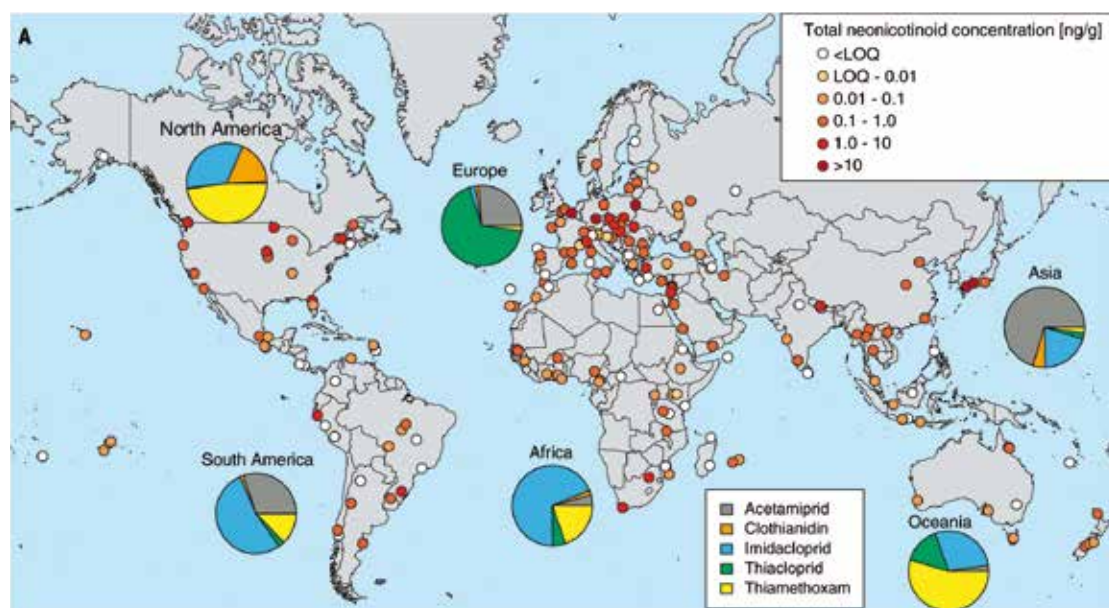
Der er stigende bekymring omkring neonikotinoidernes virkning på bl.a. bier, og selvom der forskes meget i deres effekt på levende organismer, så mangler der et overblik over omfanget af udbredelsen af midlerne

i miljøet. En gruppe schweiziske forskere satte sig for at skabe et sådan overblik. Det gjorde de ved at undersøge indholdet af neonikotinoider i honninger, som var blevet indsamlet fra forskellige egne af verden.

Hvor end du er

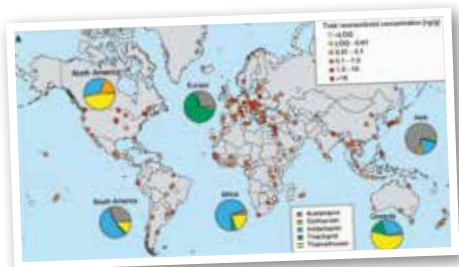
Folkene bag undersøgelsen aktiverede deres netværk af kollegaer, bekendte, familie m.fl. og bad dem om, hvor end i verden de måtte befinde sig, at indsamle honning fra lokale biavlere. I perioden fra november 2012 til februar 2016 blev der indsamlet mere end 300 honninger. For at opnå en nogenlunde ligelig fordeling i antal honninger fra hvert kontinent, endte de med i alt 198 honninger (se tabellen).

Da bier normalt indsamler nektar og pollen indenfor en

Den globale udbredelse af honninger forurenede med neonikotinoider. De hvide cirkler angiver, at koncentrationen var lavere end detektionsgrænsen (<LOQ) for alle testede neonikotinoider. De farvede cirkler angiver koncentrationer over detektionsgrænsen for mindst ét neonikotinoid.

De indsatte lagkagediagrammer viser hver af de fem neonikotinoiders andel af det samlede fund på hvert kontinent. Farveforklaring til lagkagediagrammerne ses i boksen nederst på figuren.

radius af 3 km – i nogle tilfælde op til 12 km – betyder det, at honning kan give et billede af pesticidforureningen i det område, der omgiver bistadet. Honningerne blev undersøgt for indhold af fem anvendte neonikotinoider, nemlig acetamiprid, clothianidin, imidacloprid, thiacloprid og thiamethoxam.

Udbredte rester

Undersøgelsen viste, at i 75% af honningerne blev der fundet mindst ét neonikotinoid. I næsten hver anden honning (45%) blev der fundet mindst to neonikotinoider, og 10% indeholdt fire eller fem neonikotinoider. Andelen af forurenede honninger var højest i Nordamerika, hvor der blev fundet rester i 86% af honningerne. Derefter fulgte Asien (80%) og Europa (79%) – laveste andel var i Sydamerika (57%).

Af figuren fremgår det, hvilke neonikotinoider der er dominerende på de forskellige kontinenter. I Europa er thiacloprid det hyppigst fundne neonikotinoid.

Den samme rækkefølge viste sig, når der blev kigget på andelen af honninger med mere end ét neonikotinoid. Det hyppigst fundne neonikotinoid var imidacloprid, som blev fundet i 51% af honningerne. Clothianidin var det neonikotinoid, som fundet i færrest honninger, nemlig i 16%.

I artiklen anføres det, at andelen af positive prøver til en vis grad er korreleret med detektionsgrænsen. Som eksempel nævnes en britisk undersøgelse, hvor 16 ud af 22 prøver var positive for clothianidin – men de fundne koncentrationer ($>0,02 - 0,82$ ng/g) lå under detektionsgrænsen i et serbisk studie (1,0 ng/g), som derfor ikke kunne teste prøverne positive. Derfor kan det forventes, at andelen af positive prøver vil stige i takt med forbedringer i de analytiske metoder, som bliver mere fintfølende. Dog anføres det, at den stigende anvendelse af neonikotinoider har bidraget til en stigende forurening af honning, men at et totalt forbud mod neonikotinoider, som det der snart bliver indført i Frankrig, kan være med til at vende udviklingen i fremtiden.

Ikke sundhedsskadeligt

Forskerne kiggede også på, hvilke midler der blev fundet i de højeste koncentrationer. Det viste sig at være acetamiprid og thiacloprid. Det skal i den forbindelse bemærkes, at de fundne koncentrationer lå under grænseværdierne for, hvad der er tilladt i fødevarer. Holdet bag undersøgelsen understreger, at med den nuværende viden, så er indtagelse af de forurenede honninger ikke sundhedsskadeligt. Der indgik ingen danske honninger i undersøgelsen.

Den gennemsnitlige koncentration af de fem neonikotinoider er ifølge forskerne på et niveau, som i litteraturen er angivet at kunne påvirke biernes indlæringssevne, adfærd og vitalitet. I en betragtelig andel af de positive honningprøver er det sandsynligt, at bier vil blive påvirket negativt ved indtagelse af honningen.

Bekymrende cocktail

Undersøgelsen viser, at bestøvere verden over udsættes for neonikotinoider og i nogle tilfælde i koncentrationer som har vist sig skadelige for bier. At 45 % af prøverne indeholdt mere end ét neonikotinoid bekymrer forskerne bag undersøgelsen. For det indikerer at bier verden over udsættes for en cocktail af neonikotinoider, hvor effekten af at blive udsat for mere end ét pesticid antageligt er kraftigere end summen af de individuelle effekter.

FORDELINGEN AF DE UNDERSØGTE HONNINGER

Afrika	37
Asien	41
Europa	53
Nordamerika	22
Sydamerika	28
Oceanien	17
I alt	198

Kilde

E. A. D. Mitchell, B. Mulhauser, M. Mulet, A. Mutabazi, G. Glau-ser & A. Aebi (2017): A worldwide survey of neonicotinoids in honey. Science 358 (6359), 109-111.

FIND DIN JULEGAVE I BIHUSET

Gaveidé

Startsæt til dronningeavl, bestående af: 5 komplette Tappernøje-parringsstader (inkl. lister og dækplade), 1 Svejtsers omlarvenål, 10 stk. Nicot dronningeavlssystemer samt "Lærebog i dronningeavl" af Eigil Holm.
PRIS: 995,- kr (spar 205,- kr.)

Gaveidé

Med Varroa easyCheck kan du hurtigt, nemt og præcist lave midetællinger.

PRIS: 189,- kr.

HUSK
Vi pakker gerne din gave ind

Åbningstider:

Man.- fre.....8-17

Lørdag..... 8-12

(Tirsdag lukket)

Gaveidé

Lyssæt bestående af ca. 1600 g bivoks, penselsæt, maling, 3 forskellige lysforme med væge og vægeholder.

PRIS: 555,- kr.

Gaveidé

Super stabil tavleholder udført i rustfrit stål. Holderen er lavet i ét stykke, hvilket gør den meget stabil.

PRIS: 195,- kr.

Bihuset

Tappernøje

www.bihuset.dk

Gaveidé

Automatisk doseringssprøjte til varroabehandling - inkl. beholder og syrefaste handsker.

PRIS: 525,- kr.

HUSK

I hele december har vi hver dag gløgg og julegodter i butikken

Gaveidé

Vippebord i træ til tappespenden.

PRIS: 385,- kr.

HUSK

Du kan se mange flere julegaveideer på www.bihuset.dk hvor du også kan oprette din helt egen ønskeliste

Heino Christiansen

Rødgersvej 11

4733 Tappernøje

Tlf. 55 96 53 22

WWW.BISHOPPEN.DK

NYHED: LOGOETIKET

Logoetiketten (erstatte den tidligere sølvetiket) Bruges på dåser, men også på kuverter m.m. Må kun bruges af medlemmer af Danmarks Biavlforening. Fås i ruller á 500 stk. (Ø = 32 mm).

PRIS:

Rulle med 500 stk.: 75,- kr.

Sublimox® oxalsyre fordamper

Kontrolleret og innovativ temperaturstyring af fordampningen bevirker, at oxalsyren ikke omdannes til myresyre.

Til Sublimox fordamperen kan anvendes oxalsyre i pulverform eller 1 grams oxalsyretabletter.

Sublimox 3.099 kr. inkl. moms/ ekskl. fragt

Swienty A/S Hørtoftvej 16, Ragebøl
DK-6400 Sønderborg
Tel. +45 74 48 69 69
shop@swienty.com

swienty

for better honey

NORDJYSK

Biavlscenter & Dyrefoder

Åbningstider:
Mandag-Fredag: 10-17
Lørdag: 9-13

Bistader • Værktøj • Voks

Honningemballage

*Vi modtager rammer til
afsmeltning og vask hele året*

**Se vores
webshop på
www.nordjysk.com**

Ølsvej 46, 9500 Hobro - Tlf. +45 98 52 27 80 - info@nordjysk.com
www.nordjysk.com

Honningpigen

Forhandler alt til din biavl

Julegaveidé
Et gavekort til
år 2018.

Honningpigen · Alstedvej 77 · 4173 Fjenneslev · 40310125
www.honningpigen.dk · mail: honning@honningpigen.dk

Bargum's Biavl
v/ Karin og Jürgen Bargum
Høgsholtvej 6, Ravsted
6372 Bylderup-Bov
Tlf. 61 77 41 41

Bemærk
åbningstiderne:
tirsdag 1400 - 1700
torsdag 1400 - 1700
lørdag 900 - 1200

**Salg af biavlsmateriel, voksafsmeltning,
rammevask samt valsning af tavler.**

Vejen Biavlscenter
Bastrup Skovvej 20
6580 Vamdrup

Åbent: tirsdag og torsdag
kl. 16-18 (hele året)

Fra 1.4-1.10 har centeret åbent på
fredage fra kl. 16-18 og
lørdage fra kl. 8.30-12.00
Øvrige dage efter aftale

Benny Gansler

Tlf. 75 36 79 00

Mobil 21 74 79 59

info@biavlscenter-vejen.dk

Vejen Biavlscenter
Borgergade 74
6752 Glejbjerg

Åbent hver onsdag (hele året) kl. 16-18
eller efter aftale

Tlf. 75 36 79 00

Mobil 21 74 79 59

info@biavlscenter-vejen.dk

www.biavlscenter-vejen.dk

Butik & Netbutik

MERE END 500 VARENUMRE

KØB & SALG af honning - VOKS afsmeltning - bistader
propolis - honningslynger - bolsjer - mjød - pumper - gavepapir
vokslys - arbejdsstøvler - bidragter - rammer - vokstavler - bidragt - handsker
magasin - røgpuster - væger - bifoder - midebekæmpelse - glas
refractometre - trugstade - observationsstade etc.....

KIG IND! i vores butikker eller på www

www.obcbiavl.dk

HAVNDAL · Østerbro 1 · 8970 Havndal · T: 8647 0452 · obcbiavl@mail.dk
Åbningstider: Torsdag og fredag kl. 9 - 17. Lørdag kl. 9 - 12. Eller efter aftale.

HØRNING · Dørup gade 6 · 8362 Hørning · T: 2927 5914 · damgaardensbiavl@gmail.com
Onsdag kl. 8 - 18. Lørdag kl. 8 - 12. Lukket lørdag i perioden 1. oktober - 1. maj. Eller efter aftale

Aulumgaard A/S

ambrosia
- foderdej og fodersirup

Flydende foder
i 14 kg spande

**Bestil julegaverne på vores webshop
på www.aulumgaard.dk
- vi sender fra dag til dag**

**Vi holder julelukket 23. december - 1. januar
(begge dage inkl.)**

Aulumgaard A/S
Buntmagervej 18, 7490 Aulum
Tlf. +45 96 41 21 00
info@aulumgaard.dk
www.aulumgaard.dk

Åbningstider:
Hverdage 9.00-16.30
Lørdag 9.00-12.00

**Honning og bivoks købes
- find de aktuelle priser på
www.aulumgaard.dk**

under Aulumgaard-info-side

Kongea Biavl

Alt til biavl

Jens O. Svendsen
Jedstedmøllevej 3
6771 Gredstedbro
Tlf. 24 24 18 54

Åbningstider:
onsdag fra 16.00 til 18.00
fredag fra 16.00 til 18.00
lørdag fra 9.00 til 12.00
(i perioden fra 1/10 til
27/4 hver onsdag fra 16.00
til 18.00 eller efter aftale)

Stort lagerført udvalg i biavls-
materiel, beklædning, stader,
voks, foder, emballage mm.

Åbningstider:
1/11 - 31/3:
lørdag 9 - 13

1/4 - 31/10:
tirsdag og torsdag
14 - 17.30
lørdag 9 - 13

Voks smeltes og rammer
vaskes hele året.

Honning købes til dagspris.

Honninggården

Abjergvej 7A
5464 Brenderup
honninggaarden.dk
Tlf.: 2999 0333
info@honninggaarden.dk

Lindevej 26, 5474 Veflinge, Fyn
TLF: 64 80 15 18/29 80 69 27
Fra 1.10.17 - 1.4.18 er der åbent
fredage 14-19
Eller efter aftale
www.skovsbiavl.dk
skovsbiavl@skovsbiavl.dk

Bibutikken
alt til biavleren

Max Guldtkjær
Pårupvej 50, 3230 Græsted
Tlf. 21 79 17 74

www.bibutikken.dk
max@bibutikken.dk

Åbningstider:
Mandag & onsdag 17.00-20.00
Søndag 17.00-20.00
Samt efter aftale pr. telefon

STØB DINE EGNE VOKSLYS

Vi har mere end 550 forskellige lysforme på lager.

Se det store udvalg på webshoppen
- vi sender fra dag til dag

Bihuset

Tappernøje

Åbningstider:

Man.- fre.....8-17

Lørdag..... 8-12

(Tirsdag lukket)

www.bihuset.dk

Heino Christiansen

Rødgersvej 11

4733 Tappernøje

Tlf. 55 96 53 22

Foto Christian Damsgaard

MIDTJYSK BIAVLSCENTER

Åbningstider:

fra 1.10.2017-30.4.2018

Torsdag fra 16-19

Ølgodvej 39 - Urup

7200 Grindsted

Tlf. 75 33 00 22

Mobil 23 30 30 22

BEIERHOLM
VI SKABER BALANCE

Vi glæder os over at være
en del af den danske biavl.
Hos os vil du altid
være **nummer 1**

Knud Højgaards Vej 9, 2860 Søborg, Tlf. 39 16 76 00

STATSAUTORISERET
REVISIONSPARTNERSELSKAB

RSM BEIERHOLM - medlem af RSM International
- et verdensomspændende netværk af uafhængige revisionsfirmaer og virksomhedsrådgivere

www.beierholm.dk

Trekantens biavlskonference

For 5. år i
træk

Biavlerforeningerne i Vejle, Kolding, Vestfyn og
Fredericia indbyder til biavlskonference

Lørdag 3. Februar 2018 på Naturcenter Hindsgavl

Program:

09:00-09:30 Ankomst, kaffe/rundstykker. Udstilling af biavlsmateriel fra forhandler

09:30-10:00 Velkomst.

10:00-11:00 **Biernes fødegrundlag, ved DBF konsulent Asger S. Jørgensen**

Asger fortalte på Trekantens Biavlskonference i 2014 om det dengang kommende projekt om biernes fødegrundlag. Nu er projektet afsluttet, og Asger vil delagtiggøre os i resultaterne af projektet, som har givet værdifuld ny viden om hvilke planter, der har størst betydning for honningbiernes ernæring. Desuden vil han fortælle om resultaterne af sortshonningprojektet.

11:00-11:15 Kort pause

11:15-12:15 **Overvågnings programmet, ved DBF konsulent Ole Kippin**

Der er mange trusler mod danske bier, som biavleren ikke har indflydelse på. Men der er også ting vi faktisk kan gøre, nemlig at holde vores bier sunde og undgå sygdomme. Derfor har DBF startet et overvågningsprogram, som skal øge fokus sygdomme og skadedyr i den danske biavl. Ole fortæller om projektet og de foreløbige resultater.

12:15-13.15 Frokost

Udstilling af biavlsmateriel fra forhandler

13:15-14:15 **Den professionelle dronningeavler kontra amatøreren, ved Dronningeavler Anders Peter Blæsild, fredeligebier.dk**

Anders Peter fortæller om forskellene på det professionelle avlsarbejde og produktion af dronninger til husbehov.

14:15-14:45 Kaffe/kage

14:45-15:45 **Honninggrossisten, ved indkøbschef Stig Lauersen Scandic Food.**

Scandic Food er en af de grosistvirksomheder, der aftager vores honning. Indkøbschef Stig Lauersen står for indkøb af honning. Han fortæller om udviklingen i forbrugerønskerne og om, hvordan Scandic Food behandler vores honning med henblik på at sikre en høj kvalitet.

15:45-16:00 Afslutning

Praktiske oplysninger:

Kontakt: trekantens.biavl@gmail.com

Tilmelding ved indbetaling på konto 0755-3225438047. Pris: kr. 225,-. Maximum deltager antal er 100 personer – så skynd dig at tilmelde. Når du har overført beløbet er du tilmeldt. Seneste indbetaling er 30/1-2018.

Prisen inkluderer kaffe/rundstykker, sandwich til frokost og en øl/vand, samt kaffe/kage om eftermiddagen

Adresse: Naturcenter Hindsgavl, Galsklintvej 2, 5500 Middelfart.

<https://hindsgavldyrehave.middelfart.dk/Naturcenter%20Hindsgavl>

MØDER

FYN

Faaborg og Omegns BF Husk at der er demonstration af oxalsyrebehandling lørdag den 16. december kl. 10.00 i skolebigården.

Nordfyns BF Onsdag den 17. januar 2018, kl. 19.00: Anders Peter Blæsild: Fredelige bier – se mere under Vestfyns BF

Ringe & Omegns B.F. Søndag den 12. november kl. 9.00 besøger vi frugtavlser Mikkel Helms som viser, hvordan man mest hensigtsmæssigt beskærer frugttræer af forskellig slags. Efterfølgende formiddagskaffe i foreningens hus, hvor Mikkel Helms gerne fortæller videre om emnet. Mødested ved frugtplantagen Tarupvej 29, 5792 Årslev.

Søndag den 10. december kl. 9.30 mødes vi i foreningens skolebigård, hvor årets kursister oxalsyrebehandler skolebigårdens bier efter nøje instruktion i, hvordan oxalsyre anvendes, fordeles sig i bi familien og hvordan syren virker. Dem der ønsker det, kan få oxalsyreblanding til egne bier med hjem. Husk emballage. Også et indlæg om smeltning af voks og fremstilling af egne kunstdavler.

Foreningen byder på julekaffebord. Alle er velkomne
P.b.v. Aksel Scheby

Svendborg og Omegns B.F. holder møde søndag den 26. november kl. 9.30. Emne: Varroabehandling med oxalsyre - Carl Aage Brunsvig demonstrerer i skolebigården. Sted: Skårup Skovmølle, Skårupøre Strandvej 47.

P.b.v. Jørgen Bang

Vestfyns BF Onsdag den 17. januar 2018, kl. 19.00: Anders Peter Blæsild: Fredelige bier.

Sted: Hørvæsmuseet på Krengerup, Nårupvej 30, 5620 Glamsbjerg.

Anders Peter Blæsild har været biavler i 39 år og har hjemmesiden "www.fredeligebier.dk". Vi har derfor bedt ham komme og fortælle om, hvordan man i teorien og i praksis laver fredelige bier. Han sælger selvfølgelig også dronninger på forskellige stadier, og det stiller spørgsmålet: På hvilket stadie er det bedst at købe dronninger, og hvordan får man dem tilsat med det

bedste resultat? Han laver og sælger også småfamilier og kunstsværme, og hvad er det i grunden? På denne aften kan du få svar på dine dronninge- og biracespørgsmål. For Anders har både Buckfast og Carnica, og så har han i 2016 overtaget renparringsstationen på Helnæs.

Vindinge Herreds BF Onsdag den 17. januar 2018, kl. 19.00: Anders Peter Blæsild: Fredelige bier – se mere under Vestfyns BF

Østfyns BF Onsdag den 17. januar 2018, kl. 19.00: Anders Peter Blæsild: Fredelige bier – se mere under Vestfyns BF

JYLLAND 7000-7999

Fredericia og Omegns BF Den 29. november kl. 19.00: Foredrag i Egeskov forsamlingshus ved sekretariatsleder i Danmarks Biavlforening Rune Haugaard Sørensen, over temaer som "hvad opnår du og din lokalforening, som medlem? Hvad sker der i DBF, og hvad kommer der til at ske?"

Den 2. december kl. 10-11: Udlevering af oxalsyre, og foreningen byder på æbleskiver og Gløgg.

Herning og Omegns BF Den 4. december kl. 19.00 til 21.30 på Naturskolen, Løvbakkevej 32, 7400 Herning. Årsafslutning med gløgg og æbleskiver og underholdning. Husk pakke til pakkespil til en pris af max. 25.00 kr.

Den 9. december kl. 10.00 - 12.00 i Skolebigården Løvbakkevej 32, 7400 Herning: Varroa behandling med oxalsyre. Oxalsyreblanding kan købes til privat brug.

JYLLAND 8000-8999

Norddjurs BF Den 28. november kl. 19.00: Honningbedømmelse. Mødelokalet i Stenvad.

Årets bedste honning skal kåres i aften. Medbring et glas/bæger uden etikette, af din bedste honning fra i år. Så vil vores dommere bedømme honningen.

Mens honningerne bedømmes ser vi en film og i løbet af aftenen serveres der gløgg og æbleskiver.

Vinderen af årets bedste honning får sit navn indgraveret i "Den gyldne stadekniv" og har desuden retten til at opbevare stadekniven hjemme i et helt år.

I december: Oxalsyrebehandling og plantning af Sitka graner i skolebigården. Den endelige dato er ikke fastsat endnu, for den afhænger af, hvornår bierne forventes at være yngelfri. Når datoen er fastlagt, vil du modtage en mail, med tidspunktet.

På dagen vil vi samtidig plante Sitka graner foran bihusene for at skabe mere læ for bierne. Du bedes medbringe en spade, så vi kan hjælpes ad med arbejdet. Martin blander oxalsyre for dig. Du skal meddele Martin, hvor mange bifamilier du skal behandle. For dette skal du betale et mindre beløb til materialer.

Århus og Omegns B.F. Søndag den 19. november kl. 10.00: Demonstration af oxalsyrebehandling i skolebigården.

Til kalenderen: Tirsdag den 30. januar 2018 foredrag og bisnak med Peter Stougaard, mere herom senere. Også i 2018 vil Århus og Omegns Biavlerforening i samarbejde med Frit Oplysningsforbund tilbyde 2 kurser i Biavl for begyndere. Så kender du en der kunne bruge et begynderkursus, eller mangler du en julegave, så er der allerede nu åben for tilmeldingen. Der er 6 lektioner og kursusstart er den 12. marts. Pris 720 kr. Tilmelding på www.fo.dk/udeliv

Der er 10% rabat hvis man bestiller nyhedsbrevet og kursus ved tilmelding online. Mandagshold: nr.18-1100, Tirsdagshold nr. 18-1101.

Pf.v. Hans-Jørgen Jensen-Wettlaufer

SJÆLLAND OG ØERNE

Kronborg Vestre Birks BF Den 2. december kl. 10.00 i Skobigården: Vi giver bierne i skolebigården oxalsyre og ønsker hinanden glædelig jul over en kop varmt og en småkage. Du kan få oxalsyre med hjem til dine egne bier. En familie skal have ca. 35 ml. Medbring syrefast emballage.

København Amts BF Møde i skolebigården på KU Science. Søndag den 26. november kl. 10.00: Varroabehandling. Udlevering af oxalsyre. Medlemmerne kan få udleveret oxalsyre til deres bifamilier (max 10). Bestil senest søndag den 19. november. Brug Doodle via linket på Vokstavlens hjemmeside eller send en mail med navn og antal familier til inger@humleby.dk Møder i skolebigården i Ejby. Lørdag den 25. november kl. 10.00: Varroabehandling. Udlevering af oxalsyre. Medlemmerne kan få udleveret oxalsyre til deres bifamilier (max 10). Bestil senest søndag den 19. november. Brug Doodle via linket på Vokstavlens hjemmeside eller send en mail med navn og antal familier til bent.kofod@mail.dk

Nordsjællandske Bivenner Årets sidste møde holdes mandag den 4. december kl. 19.30 i Fuglevad Vandmølle, Møllevvej 4, Kgs. Lyngby. (Der vil være åbent

fra kl. 19.) Mødet er for foreningens medlemmer og deres familie. Vi kærer årets honning blandt de honninger, der blev indleveret i november. Det sker ved den traditionelle subjektive smagsbedømmelse, som alle deltager i.

Af hensyn til mødets logistik beder vi om tilmelding, se hjemmesiden www.nbv-biavl.dk

Pb.v. Bodil Branner

Østsjælland BF Den 2. december i Stolpehuse kl. 10.00-13.00: Vi mødes til oxalsyredrypning af foreningens stader. Efterfølgende snak og hygge i klubhuset. Det er muligt at købe oxalsyre til dine egne stader (meget billigt). Medbring glas til hjemtransporten.

GENERALFORSAMLINGER

FYN

Faaborg og Omegns BF Indbyder hermed til generalforsamling torsdag den 30. november kl. 19.00 på Det Gl. Bibliotek Grønnegade 44, 5600 Faaborg.

Dagsorden ifølge vedtægter. Eventuelle forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 8 dage før. Foreningen serverer kaffe og brød.

PS. Husk at der er demonstration af oxalsyrebehandling lørdag den 16. december kl. 10.00 i skolebigården.

Pb.v. Thorvald Mathiesen

JYLLAND 8000-8999

Kaløvig-egnens BF Onsdag den 22. november kl. 19.00: Generalforsamling med dagsorden iht. foreningens vedtægter. Forslag, der ønskes behandlet, bedes indsendt til formanden Lene Svenningsen, kaloebiavl@gmail.com senest 8 dage før.

Bestyrelsen stiller forslag om vedtægtsændringer, således at foreningen kan opnå godkendelse som folkeoplysende forening i Syddjurs kommune. Udkast til ændringerne kan ses på foreningens hjemmeside www.kalovig-egnensbiavlerforening.dk og kan blive tilsendt medlemmerne ved kontakt til formanden.

Efter generalforsamlingen vil der være et foredrag - se mere herom på hjemmesiden og Facebook når vi nærmer os.

Sted: A-huset, Hovedgaden 69 F, 8410 Rønde.

VELKOMMEN TIL KURSUS FOR YNGRE BIAVLERE

LØRDAG DEN 3. OG SØNDAG DEN 4. MARTS 2018 I "HUSET" I MIDDELFART

Endnu engang vil vi gerne invitere til Kursus for Yngre Biavlere, en inspirerende weekend, hvor du får en god start på sæsonen og en saltvandsindsprøjtning til dig og din biavl.

Vi har fundet en håndfuld kompetente foredragsholdere og glæder os til at præsentere et program med vægten lagt på det praktiske arbejde med bierne og med honningen. Der vil selvfølgelig også være tid til er-

faringsudveksling, spørgsmål, kage og hygge undervejs. Med "yngre" biavlere mener vi alle jer, som er gået i gang med biavl indenfor de sidste 2-5 år. Man bør have et grundlæggende kendskab til fagudtrykkene, samt have prøvet at arbejde med bier.

Vi ses!

Med venlig hilsen

Lars Fischer og Zofuz Knudsen

BIER I KIRKE

En bisværm havde valgt at slå sig ned i Sønder Bjert Kirke. Det blev set og fotograferet af biavler Laue Lund.

TAG TIL BIER

På messen Building Green i begyndelsen af november blev der blandt andet præsenteret et nyt bivenligt tag. "Bee-Friendly Roof", som det nye tag hedder, er udviklet og produceret af den fynske virksomhed Nature Impact Roof.

»Til det nye bivenlige tag har vi omhyggeligt udvalgt forskellige typer af planter, så vi skaber variation og dermed tiltrækker så mange forskellige arter af bier som muligt,« siger Søren Storm, der er produktchef hos Nature Impact Roof.

Det smukke, blomstrende tag skaber nye levesteder for bierne og sikrer dem blomster fra maj til september. Det skriver byggecentrum.dk

KENDER DU HISTORIEN BAG DENNE MJØD?

Klaus Langschwager fik to flasker mjød forærende. Det viser sig, at mjøden har rigtig mange år på bagen, og ifølge Klaus Langschwager smager den særdeles fremragende. Derfor er Klaus interesseret i at kende historien bag mjøden og mjødbryggeriet. Af etiketten fremgår det, at det er: Dessert Taffelmiöd - produceret af A.E. Müller (Honninghuus & Mjødbryggeri - Kiöbenhavn).

Er der blandt tidsskriftets læsere nogen, der kender til mjøden og til mjødbryggeriet, så er Klaus Langschwager meget interesseret i at høre herom. Du kan kontakte Klaus på klaus@langschwager.dk

swienty... alt til biavl

Dana api Matic 1000 har fået en makeover!

Vores DaM 1000 tappemaskine er præcis, stabil og hurtig, men der er altid plads til forbedringer. Denne gang er der foretaget ændringer i tastaturet og dets udseende, for at sikre en bedre brugervenlighed.

De vigtigste fordele ved det nye tastatur

- Alle de primære funktioner/knapper er nu placeret på venstre side af tastaturet, hvilket gør maskinen mere intuitiv at bruge
- Knapperne er blevet større og dermed nemmere at trykke på
- "STOP" knappen er ændret til en "STOP/BACK" knap, så man nemt kommer ud af menuen/undermenuen

110040EU

Udover det nye design, så er tastaturets materiale og farve blevet ændret

DaM 1000 15.650kr. inkl. moms/ ekskl. fragt

- Eget værksted
- Installationer af komplette anlæg på verdensplan
- Produktudvikling
- Hurtig levering

swienty

for better honey

Swienty A/S Hørtoftvej 16, Ragebøl
DK-6400 Sønderborg
Tel. +45 74 48 69 69
Fax +45 74 48 80 01

shop@swienty.com
www.swienty.com
Butik tirs-fre: 12.00-16.00
Telefontid: 09.00-16.00

Afsender: Danmarks Biavlerforening, Fulbyvej 15, 4180 Sorø

DANMARK

PP

SORTERET MAGASINPOST

ID nr. 42245